

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0166/2014

11.3.2014

ODPORÚČANIE

k návrhu rozhodnutia Rady o ratifikácii Hongkongskeho medzinárodného dohovoru o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí z roku 2009 členskými štátmi alebo o prístupení členských štátov k nemu v záujme Európskej únie
(15902/2013 – C7-0485/2013 – 2012/0056(NLE))

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

Spravodajca: Carl Schlyter

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

OBSAH

	strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU.....	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	6
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	10

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu rozhodnutia Rady o ratifikácii Hongkongského medzinárodného dohovoru o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí z roku 2009 členskými štátmi alebo o pristúpení členských štátov k nemu v záujme Európskej únie (15902/2013 – C7-0485/2013 – 2012/0056(NLE))

(Súhlas)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady (15902/2013),
 - so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2013 z 20. novembra 2013 o recyklácii lodí a o zmene nariadenia (ES) č. 1013/2006 a smernice 2009/16/ES¹,
 - so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 192 ods. 1 a článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) (v) a odsekom 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C7-0485/2013),
 - so zreteľom na článok 81 a článok 90 ods. 7 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A7-0166/2014),
1. súhlasí s rozhodnutím Rady o ratifikácii Hongkongského medzinárodného dohovoru o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí z roku 2009 členskými štátmi alebo o pristúpení členských štátov k nemu v záujme Európskej únie;
 2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

¹ Ú. v. EÚ L 330, 10.12.2013, s. 1.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. Hongkongský dohovor

Hongkongský medzinárodný dohovor o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí bol prijatý 15. mája 2009 pod záštitou Medzinárodnej námornej organizácie. Aby tento dohovor vstúpil do platnosti a začal prinášať efekt, musia ho ratifikovať významné vlajkové a štáty s vysokou mierou recyklácie. Dohovor 9. januára 2014 podpísalo päť zmluvných strán a iba jedna zmluvná strana k nemu zatiaľ pristúpila (Nórsko)¹. Očakáva sa, že tento dohovor nevstúpi do platnosti skôr než v roku 2020.

2. Nariadenie EÚ o recyklácii lodí

V súlade s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu je vývoz lodí EÚ do krajín, ktoré nie sú členmi OECD, na účely recyklácie je nezákonný. Vývoz nebezpečného odpadu z EÚ do krajín, ktoré nie sú členmi OECD, je zakázaný od roku 1998 a v dôsledku rôznorodosti nebezpečných materiálov na palube lode je každá loď určená na demontáž považovaná za nebezpečný odpad. Žiaľ, zákaz vývozu nie je upravený podľa špecifickosti lodí, keďže je ťažké určiť, kedy sa z lode stane odpad. Z tohto dôvodu sa zákaz vývozu na vyradené lode veľmi ťažko uplatňuje a v podstate sa prepravnými spoločnosťami od svojho prijatia takmer systematicky ignoruje.

Európsky parlament a Rada prijali 20. novembra 2013 nariadenie (EÚ) č. 1257/2013 o recyklácii lodí. Účelom tohto nariadenia je zabezpečiť environmentálne vhodnú recykláciu lodí EÚ. Cieľom tohto nariadenia je tiež uľahčiť ratifikáciu Hongkongského medzinárodného dohovoru o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí (ďalej len „Hongkongský dohovor“).

Nové nariadenie začne platiť najskôr od 31. decembra 2015 a najneskôr od 31. decembra 2018. Keď sa toto nariadenie začne uplatňovať, lode EÚ budú na jeho základe vyňaté z rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) 1013/2006 o preprave odpadu. Ako také zlegalizuje recykláciu lodí EÚ v krajinách, ktoré nie sú členmi OECD, za predpokladu, že sa recyklácia uskutoční v zariadeniach uvedených v európskom zozname. Zariadenia musia spĺňať prísne kritériá, aby mohli byť v európskom zozname uvedené.

3. Otázka tzv. „plážovej metódy“

Je potrebné dôrazne pripomenúť, že zákonodarca EÚ pri prijímaní nového nariadenia o recyklácii lodí využil svoje jednoznačné právo podľa článku 1 ods. 2 Hongkongského dohovoru zaviesť prísnejšie opatrenia na zabezpečenie skutočne bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácie lodí.

Je to o to dôležitejšie, keďže názory na „plážovú metódu“, v súčasnosti najčastejšie využívanú metódu demontáže lodí na pláži a na bahňitých brehoch v prílivovo-odlivových zónach, sa

¹<http://www.imo.org/About/Conventions/StatusOfConventions/Documents/Status%20-%202014%20New%20Version.pdf>

naďalej rozchádzajú. „Plážová metóda“ vystavuje pracovníkov značnému riziku, tak bezprostrednému, ako aj dlhodobému, a spôsobuje obrovské znečistenie životného prostredia. Hongkongský dohovor, žiaľ, „plážovú metódu“ nevylučuje.

Zákonodarca EÚ napriek tomu v novom nariadení o recyklácii lodí prijal ustanovenia, ktoré z európskeho listu jednoznačne vylučujú zariadenia používajúce „plážovú metódu“.

Po prvé, článok 13 nariadenia (EÚ) č. 1257/2013 kladie na zariadenia na recykláciu lodí niekoľko požiadaviek, ktoré nie je možné na pláži splniť:

- v písmene c) stanovuje prevádzkovať činnosť zo stavieb;
- v písmene f) stanovuje predchádzať škodlivým účinkom na zdravie ľudí a životné prostredie vrátane demonštrácie kontrolných opatrení v prípade úniku, a to najmä v prílivovo-odlivových zónach;
- v písmenách g) a i) stanovuje kontrolovať všetok nebezpečný materiál počas celého procesu recyklácie a okrem toho zaobchádzať s nebezpečnými materiálmi a odpadom, ktoré vznikajú počas procesu recyklácie lode, výlučne na nepriepustných plochách a s účinnými odvodňovacími systémami a
- v písmene h) stanovuje zabezpečiť rýchly prístup do lode a všetkých priestorov zariadenia na recykláciu lodí pre zariadenia reakcie na núdzové situácie, ako je protipožiarne vybavenie a vozidlá, sanitky a žeriavy;

Po druhé, nariadenie obsahuje štyri záruky, aby sa zabezpečilo splnenie týchto požiadaviek:

- ustanovuje pravidelné osvedčovanie vrátane inšpekcií na mieste nezávislými overovateľmi zariadení na recykláciu lodí (článok 15 ods.4),
- Komisia musí posudzovať žiadosti týkajúce sa lodí, ktoré sa nachádzajú v tretej krajine, pred ich zaradením do zoznamu (článok 16 ods. 1 písm. b), zaradenie je platné iba na najviac päť rokov (článok 16 ods. 3) s možnosťou obnovy, ale vyžaduje predloženie aktuálnych dôkazov (článok 15 ods. 6), a Komisia odstráni zariadenie zo zoznamu v prípade nesúladu, alebo nepredloženia aktuálnych dôkazov do termínu obnovenia (článok 16 ods. 4),
- mimovládne organizácie majú právo požiadať Komisiu, aby konala v prípade nesplnenia požiadaviek (článok 23), a
- Komisia má právo poslať ad hoc inšpekciu (článok 15 ods. 4).

Po tretie, odôvodnením 7 sa vyslovene ustanovuje zámer regulátora presmerovať lode EÚ od nevyhovujúcich zariadení k zariadeniam na recykláciu, ktoré používajú bezpečné a environmentálne vhodné metódy demontáže. Tiež ustanovuje, že zariadenia na recykláciu umiestnené v tretej krajine by mali dosiahnuť vysoký stupeň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia, ktorý je približne rovnaký ako v Únii – inak do zoznamu zaradené nebudú.

Demontáž lodí na pláži by jednoznačne porušovala ustanovenia rámcovej smernice 2008/98/ES o odpade. Preto si vôbec nie je možné predstaviť, ako by „plážová metóda“ mohla spĺňať vysoký stupeň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia, ktorý by bol približne rovnaký ako v Únii. Zákonodarca preto pri legalizácii recyklácie lodí EÚ v krajinách, ktoré nie sú členmi OECD, s cieľom účinne regulovať ich recykláciu jednoznačne ustanovil, že sa tak môže diať iba vo vhodných zariadeniach.

4. Návrh Komisie o ratifikácii Hongkongského dohovoru

Komisia vo svojom návrhu COM(2012)0120 final navrhla, aby všetky členské štáty boli povinné ratifikovať Hongkongský dohovor k dátumu nadobudnutia účinnosti nového nariadenia o recyklácii lodí a v každom prípade najneskôr tri roky po nadobudnutí účinnosti rozhodnutia Rady.

5. Návrh Komisie o ratifikácii Hongkongského dohovoru

Rada upravila návrh Komisie: revidovaný návrh rozhodnutia Rady už nezaväzuje členské štát, aby ratifikovali dohovor, ale im iba dovoľuje tak urobiť, a teda nestanovuje členským štátom žiadne termíny na ratifikáciu.

Okrem toho je nemenej dôležité, že rozhodnutie Rady jednoznačne vysvetľuje, že iba niektoré články nariadenia o recyklácii lodí zabezpečujú súlad s dohovorom: články 5 ods. 9 [sic!] o aktualizácii zoznamu nebezpečných materiálov, článok 7 ods. 2 o pláne recyklácie lode, článok 10 ods.1 a článok 10 ods.2 o osvedčení o zozname nebezpečných materiálov a článok 12 ods. 1 a článok 12 ods. 3 týkajúce sa požiadaviek na lode plaviace sa pod vlajkou tretej krajiny, ktoré majú na palube nebezpečné materiály.

Rozhodnutie Rady úplne opodstatnene - *neodkazuje* na rôzne iné články, v ktorých nariadenie prekračuje rámec ustanovení Hongkongského dohovoru, ako okrem iného:

- v článku 13, ktorý ustanovuje požiadavky, nevyhnutné na zaradenie zariadení na recykláciu lodí do európskeho zoznamu,
- v článku 15, ktorý ustanovuje predloženie osobitných dôkazov preukazujúcich súlad s článkom 13 vrátane pravidelných inšpekcií na mieste,
- v článku 16 o vypracovaní a aktualizácii európskeho zoznamu,
- v článku 23, ktorý dáva fyzickým a právnickým osobám právo v prípade porušenia článkov 13 v spojení s článkom 15 článkom 16 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia požiadať o prijatie opatrení.

6. Mali by sme vysloviť s Hongkongským dohovorom súhlas, napriek tomu, že toleruje „plážovú metódu“?

Z pohľadu EÚ je Hongkongský dohovor nepostačujúci – z tohto dôvodu išlo nariadenie EÚ o recyklácii lodí jednoznačne nad rámec dohovoru, ako je to vysvetlené vyššie. Napriek tomu je dohovor na celosvetovej úrovni stále dôležitým zlepšením súčasnej situácie. Keďže ustanovenia nového nariadenia o recyklácii lodí povoľujú recyklácie lodí EÚ v krajinách, ktoré nie sú členmi OECD, iba v prípadoch, keď sú naozaj bezpečné a environmentálne vhodné, a keďže zákaz vývozu nebezpečného odpadu z krajín OECD do krajín, ktoré nie sú členmi OECD, v zmysle Bazilejského dohovoru sa uplatňoval veľmi ťažko, nie je dôvod namietat voči tomu, aby sa členským štátom umožnilo ratifikovať Hongkongský dohovor ako krok na celosvetovej úrovni smerom k bezpečnejšej a environmentálne vhodnejšej recyklácii lodí tretích krajín.

7. Existuje riziko právneho konfliktu v prípade nadobudnutia platnosti Hongkongského dohovoru pred uplatňovaním nového nariadenia o recyklácii lodí?

Ako je uvedené, nové nariadenie o recyklácii lodí bude legalizovať recykláciu lodí EÚ v krajinách , ktoré nie sú členmi OECD, za predpokladu, že sa recyklácia uskutoční v zariadeniach uvedených v európskom zozname. Nové nariadenie začne platiť najskôr od 31. decembra 2015 a najneskôr od 31. decembra 2018.

Existuje teoretická možnosť, že Hongkongský dohovor nadobudne platnosť pred uplatňovaním nového nariadenia (ak sa nové nariadenie začne uplatňovať v najneskoršom dátume 31. decembra 2018 a Hongkongský dohovor získa dostatočný počet ratifikácií do 31. decembra 2016). Podľa tohto scenáru by členské štáty umožnili zošrotovanie lodí EÚ v krajinách, ktoré nie sú členmi OECD (navyše za podmienok, ktoré by v EÚ boli neprijateľné), kým ich vývoz by bol stále zakázaný v zmysle nariadenia o preprave odpadu.

Avšak vzhľadom na doterajšiu veľmi pomalú ratifikáciu (za takmer päť rokov pristúpila iba jedna zmluvná strana) a náročnej trojitej podmienke ratifikácie (dohovor nadobúda platnosť po ratifikácii aspoň 15 štátmi, ktorých obchodné flotily spolu predstavujú aspoň 40 percent hrubej priestornosti celosvetového obchodného loďstva a ktorých maximálny spoločný ročný objem recyklácie lodí počas predchádzajúcich 10 rokov spolu predstavuje najmenej tri percentá hrubej priestornosti obchodného loďstva týchto štátov), nikto neočakáva nadobudnutie platnosti dohovoru pred rokom 2020.

Ak by sa tak napriek tomu stalo, nové nariadenie o recyklácii lodí obsahuje v článku 30 ustanovenie o preskúmaní, ktoré sa začne najneskôr 18 mesiacov pred nadobudnutím platnosti Hongkongského dohovoru. V tomto veľmi nepravdepodobnom prípade, ak by Hongkongský dohovor nadobudol platnosť pred uplatňovaním nariadenia o recyklácii lodí, by zákonodarca mohol posunúť uplatňovanie nového nariadenia, aby sa predišlo právnemu konfliktu.

8. Záver

Na záver spravodajca odporúča vysloviť súhlas s rozhodnutím Rady, ktoré členským štátom umožňuje ratifikovať Hongkongský dohovor alebo k nemu pristúpiť ako krok, ktorý na celosvetovej úrovni povedie k bezpečnejšej a environmentálne šetrnejšej recyklácii lodí z tretích krajín, zároveň však zdôrazňuje, že skutočne bezpečnú a environmentálne šetrnú recykláciu je možné docieľiť iba prijatím opatrení nad rámec ustanovení Hongkongského dohovoru, tak ako boli prijaté v rámci nového nariadenia EÚ o recyklácii lodí.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	10.3.2014
Výsledok záverečného hlasovania	+: 45 -: 4 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Elena Oana Antonescu, Sergio Berlato, Franco Bonanini, Biljana Borzan, Martin Callanan, Chris Davies, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Claus Larsen-Jensen, Jo Leinen, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Andrés Perelló Rodríguez, Mario Pirillo, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Dubravka Šuica, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Thomas Ulmer, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Margrete Auken, Inés Ayala Sender, Birgit Collin-Langen, Vicky Ford, Jutta Haug, Romana Jordan, Filip Kaczmarek, Judith A. Merkies, Marit Paulsen, Vittorio Prodi, Rebecca Taylor, Vladimir Urutchev
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	John Stuart Agnew, Fabrizio Bertot, Bernd Lange, Erminia Mazzoni